

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5495/2021
19.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Андреја Чивтелић, адвокат из ..., против туженог "Balcan media press" d.o.o., Београд, чији је пуномоћник Немања Васиљевић, адвокат из ..., ради утврђења повреде ауторског права и накнади штете, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационом суду у Београду Гж4 89/21 од 27.05.2021. године, у седници одржаној 19.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против дела става првог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 89/21 од 27.05.2021. године, којим је потврђена пресуда Вишег суда у Београду П4 98/19 од 18.01.2021. године, у ставу првом изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија туженог изјављена против преосталог дела става првог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 89/21 од 27.05.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П4 98/19 од 18.01.2021. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужени повредио ауторска права тужиоца, тако што је на интернет сајту www.nedeljnikafera.net дана ...2018. године, два пута неовлашћено јавно саопштио ауторско дело без назначења имена или псеудонима тужиоца, као аутора и у непотпуној форми – фотографију "портрет - ББ", чиме је тужиоцу нанео неимовинску штету. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела – фотографије "портрет – ББ", два пута без назначења имена или псеудонима аутора, исплати износ од 30.000,00 динара, са законском затезном каматом од 18.01.2021. године па до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца – фотографије "портрет – ББ", два пута у непотпуној форми, исплати износ од 30.000,00 динара, са законском затезном каматом од 18.01.2021. године па до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени

захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да му је тужени неовлашћеним јавним саопштавањем ауторског дела, два пута без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора и у непотпуној форми – фотографију "портрет – ББ", на интернет сајту www.nedeljnikafera.net дана ...2018. године, нанео имовинску штету, те да се обавезе тужени да му на име накнаде имовинске штете због повреде ауторског права исплати износ од 35.400,00 динара, са законском затезном каматом од 15.08.2018. године, па до исплате, као неоснован. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се тужени обавезе да му на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора исплати преко досуђених а до тражених износа, за износ од још 140.000,00 динара укупно, са законском затезном каматом од 18.01.2021. године па до исплате, као неоснован. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 44.600,00 динара, са законском затезном каматом почев од 18.01.2021. године па до исплате. Ставом седмим изреке, одбијен је захтев тужиоца у делу у ком је тражио да се обавезе тужена на плаћање законске затезне камате на трошкове поступка, почев од пресуђења па до исплате, као неоснован.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж4 89/21 од 27.05.2021. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Вишег суда у Београду П4 98/2019 од 18.01.2021. године, у ставовима првом, другом и трећем изреке. Ставом другим изреке, укинута је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу шестом изреке пресуде Вишег суда у Београду П4 98/2019 од 18.01.2021. године и у том делу је предмет враћен првостепеном суду на поновно поступање. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу којим је потврђена пресуда Вишег суда у Београду П4 98/19 од 18.01.2021. године, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Претходном оценом дозвољености ревизије туженог изјављене против дела правноснажне пресуде који се односи на имовинско-правни захтев, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија недозвољена.

Одредбом члана 214.а) Закона о ауторском и сродним правима ("Службени гласник РС", бр. 104/2009 ... 66/2019), прописано је да је ревизија увек дозвољена у споровима због повреда ауторских и сродних права када се не односе на имовинскоправни захтев.

Закон о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20), у одредби члана 403. став 3., прописује да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Побијаним делом правноснажне пресуде, који се односи на имовинскоправни захтев тужиоца, обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 30.000,00 динара на

име накнаде имовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем његовог ауторског дела и износ од 30.000,00 динара на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца у непотпуној форми, са припадајућом законском затезном каматом.

Пошто је вредност побијаног дела правноснажне пресуде који се односи на имовинскоправни захтев испод 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, то следи да је ревизија туженог, у том делу, недозвољена.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 410. став 2. тачка 5., у вези члана 413. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у делу који се односи на повреду ауторског права тужиоца, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку и утврдио да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревидент у ревизији указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, међутим, та битна повреда није разлог за изјављивање ревизије, у смислу одредбе члана 407. став 2. тачка 2. истог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, на интернет сајту туженог, ...2018. године, два пута је објављена фотографија "портрет – ББ", чији је тужилац аутор, а на којој се види ББ, директор Клинике за ... болести "Др ВВ", у жутој мајици, а иза ње је лого клинике. Фотографија је објављена у непотпуној форми у односу на оригинал, тако што је портрет исечен у левом делу до рамена и у мањој мери са горње стране, при чему испод објављене фотографије није назначено име или псеудоним аутора, нити је постојала сагласност тужиоца за објављивање фотографије. Тужени се изјаснио да је тема текста у оквиру кога је објављена предметна фотографија било извештавање о чињеници да је директорка болнице "Др ВВ" уједно и власница приватне фирме за трговину фармацеутским производима на велико. Тужилац, као аутор предметне фотографије, је исту сачинио по радном задатку када је ишао са новинаром "Вечерњих новости", ради интервјуа са ББ. Тужилац је професионални фотограф који се фотографијом бави 26 година, тако што је имао изложбе и добијао награде за свој рад.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови закључили да је тужени повредио ауторска и морална права тужиоца заштићена Законом о ауторским и сродним правима, јер је без његове сагласности, као аутора фотографије "портрет – ББ", објавио ауторско дело тужиоца – предметну фотографију, тако што је фотографију објавио у непотпуној форми (исечену), а да при том није назначио име или псеудоним аутора, па тужилац основано захтева утврђење повреде свог ауторског права, у смислу одредбе члана 205., у вези члана 15, 16. став 1., 17, 19. 20. став 1., 30. и 31. истог Закона.

Ауторско дело прописано је чланом 2. Закона о ауторском и сродним правима, тако што је то оригинална духовна творевина аутора, изражена у одређеној форми без обзира на његову уметничку, научну или другу вредност, његову намену, величину, садржину и начин испољавања, као и допуштеност јавног саопштавања његове садржине (став 1.). Ауторским делом сматрају се нарочито, између осталог, планови, скице, макете и фотографије (став 2.стачка 9.). Садржина ауторског права прописана је у одредбама чланова 14.-18. Закона о ауторском и сродним правима, тако што аутор има искључиво право и то: да му се призна ауторство на његовом делу (члан 14.); да његово име, псеудоним или знак буду назначени на сваком примерку дела, односно наведени приликом сваког јавног саопштавања дела, изузев ако је то, с обзиром на конкретни облик јавног саопштавања дела, технички немогуће или нецелисходно (члан 15.); да објави своје дело и да одреди начин на који ће се оно објавити (члан 16. став 1.); да штити интегритет свог дела супротстављањем изменама свог дела од стране неовлашћених лица и супротстављањем јавном саопштавању свог дела у измењеној или непотпуној форми, водећи рачуна о конкретном техничком облику саопштавања дела и доброј пословној пракси, те да даје дозволу за прераду свог дела (члан 17.); да се супротставља искоришћавању свог дела на начин који угрожава или може угрозити његову част или углед. Аутор има искључиво право да другоме дозволи или забрани бележење и умножавање свог дела у целости или делимично, било којим средствима, у било ком облику, на било који трајни или привремени, посредни или непосредни начин, у смислу одредбе члана 20. став 1. Закона о ауторском и сродним правима. Право на јавно саопштавање, укључујући интерактивно чињење дела доступним јавности, прописано је одредбом члана 30. истог Закона, тако што аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи јавно саопштавање дела, укључујући чињење дела доступним јавности, жичним или безичним путем, на начин који омогућује појединцу индивидуални приступ делу са места и у време које он одабере (став 1.). Право на прилагођавање, аранжирање и другу измену дела, прописано је одредбом члана 31. Закона о ауторском и сродним правима, тако што аутор има искључиво право да другоме дозволи или забрани прилагођавање, превођење, аранжирање и друге измене дела.

У конкретном случају, тужени је повредио ауторско право тужиоца јавним саопштавањем његовог ауторског дела – фотографије "портрет – ББ", у два наврата ...2018. године, тако што је фотографију објавио без сагласности тужиоца, није означио име или псеудоним тужиоца, као аутора, а његово ауторско дело је саопштио у непотпуној форми, па тужилац основано тражи утврђење повреде свог ауторског права, у смислу одредбе члана 205. став 1. тачка 1. Закона о ауторском и сродним правима.

Неосновани су наводи ревизије ревидента о погрешној примени материјалног права, јер је тема текста у оквиру кога је објављена предметна фотографија било извештавање јавности о томе да је директорка болнице "Др ВВ" уједно и власник приватне фирме за трговину фармацеутским производима на велико, те да туженом, с тим у вези није била потребна дозвола аутора, у смислу одредбе члана 43. став 1. тачка 1. Закона о ауторским и сродним правима. Том одредбом Закона прописано је да је дозвољено у оквиру извештавања јавности путем штампе, радија, телевизије и других медија о текућим догађајима, у обиму који одговара сврси и начину извештавања о текућем догађају, без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде, између осталог,

под тачком 1., умножавањем примерака објављених дела која се појављују као саставни део текућег догађаја о коме се јавност извештава. У конкретном случају, нема места примени наведене одредбе Закона о ауторском и сродним правима, пошто предметна фотографија није саставни део текућег догађаја о коме се јавност извештава, јер је сачињена приликом интервјуа који је ББ дала за дневни лист "Вечерње новости", док је тема текста, уз који је тужени објавио предметну фотографију, трговина лековима. С тим у вези, и у случају прописаном одредбом члана 43. Закона о ауторском и сродним правима (што овде није случај) дозвољеност објављивања прописана је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде, али не и без означавања имена или псеудонима аутора, јер би то било противно моралном праву аутора прописаном у одредби члана 15. Закона о ауторском и сродним правима, односно праву на назначење имена аутора.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**